

NOVA DOBA

Licljaska knjižnica

Ljubljana

Stane celoletno 120 K, mesečno 10 K. — Oglasi za vsak mm višine stolpca 1 K 20 v. Reklama med tekstom, osmrtnice in anevale K 150 — Posamezna številka stane K 120

Izhaja vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo Strossmayerjeva ul. št. 1, I. nadst. Telefon št. 53. Upravništvo Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telefon št. 65. Račun kr. poštnega čekovnega urada št. 10.066.

Politično pismo.

Pozvali ste g. urednik mene, nepolitika, da napišem epilog o Peskovi aferi, ko je vendar ta aferi tako tipično politična, boljše rečeno slovensko politična, da jo moramo smatrati ne kot epilog Peskove tragedije, ampak kot epilog naših zastupljenih političnih dogodkov v zadnji dobi. Če torej moj članek ne bo strokovnjaško političen, ste krivi vi g. urednik, ki odpirate predalec svojega političnega lista nepolitikom.

Peskova afera sama na sebi je za mene pokopana in sicer pokopana, kot ogabna mrhovina, katero sem videl slučajno, ko so jo zagrebli. Ne vidim je več, pa vendar se vzbudi v meni vedno ogabni čut, ko grem mimo mesta, kjer je zakopana. In sedaj epilog.

Brez dvoma je Pesek bil gotovi čas junak dneva in to dejstvo, da je mogel igrati ta človek v Ljubljani, v političnem in kulturnem osrčju Slovenije, sploh kako vlogo, me še danes, ko mislim, da je ta fetiš razbit in za vedno odstranjen, žalosti, kajti Pesek je zamogel biti to kar je bil zadnji dve leti vsled tega, ker so bile politične razmere take kot so bile in to je ono kar me žalosti.

Vsaki človek ima v sebi nekako tehniko, na katero polaga svojega bližnjika, ki mu pride na pot. Ta tehnika je bolj ali manj natančna — kakor je človek, pokaže pa vedno, ali je ta človek, ki ga tehnikom moj tip, ali ni. No, ker je politična stranka skupina ljudi, trdim, da ima tudi politična stranka tako tehniko v sebi in vsled tega logičnega sklepa moram na žalost konstatirati, da je bil Anton Pesek nekaj časa tip narodno-socialne stranke. Kako je to mogoče? Jaz bi si to takole razlagal. Nezrelemu mladeniču se lahko približa ta in oni pokvarjeni, propali človek in ga s sladkimi besedami in obljubami privabi k sebi, da ga potem izrabí v ta ali oni nečedni namen. Če je mladenič samo nezrel, sicer pa dobre srca se bo rešil, sicer pa postane tudi sam slab.

Skupina takih nezrelih političnih mladeničev je NSS pa samo en del, g. dr. Ribača moram n. pr. izvzeti in pa one »voditelje«, ki so prirejali Pesku potem, ko je bil že obsojen, ovacije tudi, kajti ti slednji se mi zde že pokvarjeni.

Za absolutno zrele pa imam gospode politike, ki dajejo danes smer politiki Slovenske ljudske stranke.

Tem gospodom se Pesek ni mogel približati s sladkimi besedami in obljubami, ti gospodje so ga presneto dobro po-

znali. Vemo, da imajo okoli »Slovenca« dovolj brihtnih juristov, ki so dobro vedeli, potem ko so čitali, kaj se Pesku očita, da je nekaj na tej stvari in vendar ti gospodje v talarju in brez talaria, ki imajo vse čednosti krščanske vere v zaku-pu, so krili Peska. — Zakaj? Zato ker jim je to politično konveniralo. Še danes, ko je za pametnega človeka zadeva več kot jasna, napadajo priče. Peska pa niti ne obsojajo, niti ne pomiljujejo, preje bi radi pokrili to zadevo s plaščem krščanske usmiljenosti. Ti tankočutni gospodje, ki svojemu pravoslavnu kralju ne dovolijo posmrtnice v svojih cerkvah, češ da je proti predpisom, ki pa ščitijo Peska še danes, ker jim to politično konvenira, kakor jim politično konvenira tudi prvi slučaj. Pesek je bil za te gospode pole-no, ki so ga od daleč vtikali v kolesje državnega mehanizma.

Če bi v Ljubljani v mestni upravi vladal duh sprave in ljubezni do države, bi to na zunaj zgledalo, kot da je srce Slovenije za državo; tega pa gospodje od SLS nečejo in kjer je morejo, vtaknejo s svojimi nečednimi rokami od daleč kako polence v državni stroj. Prav do velikih gonilnih koles si ne upajo, ker bi vendar le utegnili takemu nepridipravu odtrgati roko, ampak kak kolesček se pa le da pokvariti in če bo več kolesčkov obstalo, se zna nazadnje ustaviti cel stroj. To je sistem in jaz trdim, da ome-njeni zlikovci skušajo pokvariti naš državni stroj od tistega trenutka, ko so si bili svesti, da ne bo gonil samo njihove mašine, ki so si jih nabavili od neke rimske tvrde.

Morda bo Peskova obsodba razči-stila naše politično ozračje, morda bo zrak čistejši po tej nevihti, ko je tresčilo v ta mlaj, ki so ga postavili narodni socijanci iz nekake prešernosti in v svečanem razpoloženju v družbi s klerikalci, ki so pomagali iz nekake hudobnosti in v grem razpoloženju. Morda pa bo enkrat tresčilo tudi v kupolo šenklaške cerkve, pod katero se gospodje voditelji SLS tako radi skrivajo, češ tukaj notri smo varni. Morda bo tudi pod to kupolo tega ali onega temeljito osmislilo, morda tudi politično — ubilo.

IVAN PREKORŠEK:

Našim prosvetnim društvom.

Čitalnice, pevška društva, Ciril-Metodove podružnice, Sokolska društva,

stokali se pod tujim iarnom.

Po njenih intrigah izbruhnila je srbsko-bulgarska vojna, ki bi naj Srbijo uničila ali pa oslabila. Zgodilo se je baš nasprotno.

Nadaljni potek zgodovine Vam je vsem znan. Germanska politika stremela je za nadvlado na Balkanu in v Mali Aziji. Srbija je bila trn v peti temu stremljenju. Celo ozračje Evrope je bilo neznošno napeto ko je na Vidov dan leta 1914 rezek pok samokresa v Sarajevu pretrgal ozračje ter naznanil pričetek velike evropske drame.

Avstrija je hotela v prvem zaletu junaško Srbijo pogaziti pa si je razbila svoje zobe in je v divjem begu morala zapustiti srbsko ozemlje. Toda sovrag ni ponehal; od treh strani je pričel silen napad na Srbijo.

Srbska vojska izmučena in živeča v groznom pomanjkanju, se je pričela umikati. Pričela je krvava albanska drama, ki se je z grozo v srcih spominjamo. V snegu in viharju, v ledu in dežju prekorčili so ostanki srbske vojske raztrgani, lačni in žejni divje albanske gore v nečloveških naporih.

dramatična društva, knjižnice, brahna in izobraževalna društva. V teh naslovih je označeno skoro vse naše nepolitično kulturno življenje po mestih, trgih in kmečkih selih.

Zgodovino čitalnic naših najstarejših, častitljivih ognjišč probujajoče se nacionalne zavesti, slovenske družabnosti, slovenske pesmi, slovenske igre, slovenske samonarne politike sem obširneje opisal v svojem sestavku zgodovine povodom 50 letnice Celjske Čitalnice v letošnjem letniku »Nove Dobe«.

Iz zdravega, krepko ukoreninjenega debja naših narodnih čitalnic so pognale tekom desetletij mlade veje, to so vsa ona razna društva, ki sem jih našteval uvodom.

Pred dvajstimi, pred petnajstimi leti smo delali na polju sistematičnega, organiziranega prosvetnega dela med narodom mnogo več, ko danes. Upam si trditi, da smo delali tedaj mnogo, danes pa ne delamo nič.

Sokolstvo je šlo samostojno svojo jasno začrtan pot, pridobivalo si je polagoma toda sigurno z delom in energijo, z vzgledom in uspehi vedno nove postojanke, zastoja ni opaziti nikjer in se ga ni bati. Mnenja sem da bi v Sokolstvu poglobitev na duševno, kulturno stran poleg telesne vzgoje in discipline dela, ki krepi voljo in značaj, bila iz dveh vidikov nujna potreba. Dala bi sokolski organizaciji tudi dejansko širšo, izpopolnjeno podlago, kakor je globoko zamišljena v ustanoviteljnih češkega sokolstva. Na drugi strani pa bi izvedla nekaj korekture ali dopolnitve mišljenja, vsaj jaz sem imel že večkrat ta občutek, da je treba vse delo na vseh raznih poljih narodnega življenja, pravilno ceniti in vedeti, da hodimo delavci naroda po raznih potih udejstvovanja, kojega visoki cilj so nam vsem ideal. Dostavljam še sam iz svojih opazovanj, da je za nacionalno vzgojo in pravo socialno mišljenje človeka kot člana človeške družbe in člana naroda važno, da ljubi in veruje v svoje delo, da pa ume ceniti in pravično soditi tudi delo na drugih poljih. Ker misem sokolski delavec v ožjem pomenu te besede, sodim morda jasneje, morda sem tudi v zmoti, v vsakem slučaju pa pričakujem, da se od mene izražena misel, kot dobro mišljena smatra in mogoče tudi v sokolskih vrstah vzgojno uvažuje.

Za vsa razna naša prosvetna društva smo si ustvarili na Štajerskem krog leta 1908, svojo centralo »Zvezo narod-

Z vojsko so odhajali domačini, ki so raje poginili v arnavski puščini, kot pa da bi živeli v avstrijskonemškem ujetništvu.

In v teh hudih časih stari kralj svojega naroda ni zapustil.

Vse gorje onih strašnih dni je preživel s svojim narodom, povsod bodril, opominjal ter tolažil, češ zopet se vrnemo!

Zaviž v velik plašč, oprt na palico, stopal je kralj s svojo vojsko po divjih albanskih gorah ter odklanjal vsako udbodnost. Takrat je dobila oseba kralja Petra nadčloveško božanstveno obliko.

Ves narod je trdno prepričan pričakoval, da se kralj Petar zmagoslavno zopet vrne v domovino. In res: čudo se je izvršilo. Železna volja kraljeva in njen vpliv na ostanke srbske vojske so delovale kot zdravilo: na otoku mrtvih Krfu se je iz ostankov nekdanje srbske vojske redila nova armada, ki je rebila solunsko fronto in v divnem poletu združila skoro ves troimen narod v eni mogočni državi.

Sivemu kralju se je izpolnila srčna želja, dosegel je svoj življenjski cilj: videl je razpadati silno vojsko sovražnikov, videl mlado Jugoslavijo, ki je iz krvi

nih društev na Štajerskem in Koroškem s sedežem v Celju. Vojska in že predvojna stagnacija je napravila tudi tu svoj konec, zaspala je zveza, in zaspala so tudi povečini vsa v Zvezi včlanjena društva po deželi. Po prevratu smo šli za oživljenjem Zveze in društev, uspehov ni bilo mnogo, ker je vse delo, torej tudi to zvezano z ogromnimi denarnimi žrtvami za vožnje in druge izdatke, ki so neizogibni. In ne prikrivajmo si, tudi na nas vse, ki smo nekaj imeli četudi revaži kakor danes, za nedeljo ali praznik 5 ali 10 kron na razpolago za pot na deželo za predavanje v društvih, je leglo mnogo one težke povojne bolezni, da danes za to nimamo ne časa ne denarja, ker nimamo zato potrebne moralne volje. Resnica, ki velja za nas v mestih, velja za vas inteligente po deželi med narodom v ravno isti meri, če ne v še lušči.

Prenos sedeža Zveze iz Celja v Ljubljano, naše vseučiliško mesto, ki je v vseh raznih učiliščih, uradih in institucijah prenasličena mlade slovenske inteligence, ni do danes prinesel prav nikakega življenja in dela. Zveza kulturnih društev v Ljubljani kot centrala za vse slovenske pokrajine ne dela. Mi vsi pričakujemo in zahtevamo iz centrale in-cijativnosti. Uverjeni smo, da se morajo za kulturno delo dati tudi sredstva, ki isto omogočijo ali podprejo.

Mi vidimo da imajo danes naši ljudje tako v kmetijstvu kakor v obrti, trgovini in v prostih poklicih dovolj denarja, tega ničvrednega denarja kakor pravijo tisti, ki ga imajo obilo, za življenske potrebščine in tudi za pretirano zapravljanje. Nisem tuječ po deželi, po naših hišah, zato mirno trdim, da se pri nas nič ne čita, ne knjig ne časopisov. Ali je slovenska knjiga, leposlovna in znanstvena res samo šport slovenskega uradnika, ki ga drago plačuje, čita in čuva sebi in svojim otrokom. Kje je še čas, ko bo naš razumni slovenski kmet, obrtnik in delavec čital knjige, potreboval knjige in si v svojem domu, kofemu je vstvaril blagostanje ali pa tudi samo trdo eksisten-co, za katero se mora dnevno boriti, sam kupoval knjige in si osnoval domačo knjižnico, ki ne bo romala na zaprašeno podstrešje ali celo drugam, kakor se godi že dolgo let mohorjevim knjižnicam. To je še velika pèsem naše prihodnosti, in tisti slovenski duševni velikani, ki vedo toliko slavnega o samo-slovenski kulturi našega naroda so poklicani, na tem polju mnogo mnogo dati.

in robstva zrasla ter dočakal dan, ko je bila sprejeta v novi domovini prva ustava, Bratje in sestre! vzor mož nam je vsem ter naj ostane spomin vzora našim potomcem.

V mladih letih stavljeno nalogo je neizprošno izvrševal.

Kralj Petar nam jasno kaže, kaj premore tudi v najbolj obupnih trenotkih jeklena volja. Celu svoje življenje posvetil je jednemu cilju: osvoboditju svojega naroda. Vse muke in zapreke, ki so stale na potu temu ujedinjenju, je junaško in mučeniško prenašal ter vedno podrejeval svoje interese interesom naroda. Zato je doživel dan, ko je bilo njegovo veliko delo kronano s sijajnim uspehom ter se je z zmagoslavno vojsko vrnil v našo prestolico kot prvi kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev. Kralj Petar je veroval v moč svojega naroda. Spoštoval je svoj narod, razumel njega potrebe ter bil vedno z narodom solidaren. Tudi Sokolstvo veruje v moč našega naroda. In naj bo položaj še tako zamotan in naj bo nevarnosti na vseh straneh še toliko, Sokolstvo ne kloni duha.

Za rudeče-belo-modrimi mejniki čaka stotisoče bratov naše rešitve.

Dr. MILKO HRAŠOVEC:

Bratje in sestre!

Konec.

5. oktobra 1912 napovedal je naš kralj vojno Turčiji ter v divnih hrabrih bojih v neprestanih smrtnih nevarnostih poteptal v prah stoletnega našega sovraga Turčina. Turška premoč je bila strta in v 25 dnevih od pričetka vojne oplapolala je naša zmagovita trobojnica v Makedoniji in Solunu, v Albaniji, na bregovih Jadranskega morja in pred vratni sultanove prestolice Carigradam. Ves svet je onemel v občudovanju: Zgodovina ne pozna sijajnejše primere, ko je mlad žilav narod stresel v tako kratkem času nadvlado ter si izvojeval svobodo.

Dejanja so se vršila tako naglo, da smo jedva dihali, ko smo čitali nepopisna dela junaštva naših bratov.

Naš kralj pa je bil povsodi s svojo vojsko. Staroslavno Skoplje, ponosni Bitoli in Kosovo polje so s solznimi očmi pozdravljali rešitelja in osvoboditelja, ki je na čelu svojih krdel prinašal svobodo, red, mir in blagostanje. Avstrija se je zavedla, da velika mlada Srbija ne odneha poprej, da osvobodí njene brate, ki so

Specielno se dotaknem še najmlajše panoge društvenega življenja dramatičnih društev. Slovenska igra ali gledališka predstava je bila in je deloma še danes poleg slovenske pesni ono, kar se v vseh družtvih goji. Kjer je razvitejša življenja, so nastali dramatični odseki ali tudi samostojna dramatična društva, kojih program je izključno prirejanje gledaliških predstav. Na Slovenskem imamo danes samo dve poklicni gledališči ali bolje samo dve mestni s poklicnim gledališčem: Ljubljano in Maribor. — Vsi ostali kraji na Slovenskem smo navezani ali na pomoč teh dveh mest ali pa na svoje lastno delo. V tem delu je za nas vse označen že tudi velevažen pomen dramatičnih društev, ki goje dramatiko. Delavci na tem polju v službi naroda stremite za izpopolnitvijo ne strahite se onih, ki s pomilovanjem gledajo iz neke namišljene umetniške višine na vaše delo, prava gledališča boste vstvarili vi in ne oni. Kdor ve, kako rad poseča naš narod na deželi gledališke predstave, s kako ljubeznijo in razumevanjem jih spremlja, ta ho priznal kulturno - vzgojno važnost tega dela. Vsepopsvodi pa nam še danes primanikuje prikladnih iger za manjše podeželne odre, o garderobi ne smemo niti govoriti.

Zveza kulturnih društev je poklicana, da temu odpomore, ter tudi na tem polju prosvetnega dela prinaša pomoč in navodila.

Za vsa prosvetna društva, najbolj pa še za dramatična pa je strog društveni red pogoj brez kojega ni življenja. Kam ginejo knjige iz knjižnic, kje so vse razne gledališke igre, ki ste jih imeli ali si jih izposodili in ne vrnil! To je poglavje za se, društvo ki tega reda ne zmore, ki ne ume čuvati in zbirati svojega arhiva, da more iz njega črpati, ne bo nikdar redno uspevalo in ničesar pomenilo.

Slovenski kmetovalci v Srbiji.

(Dalje.)

Približno ob pol 13. uri smo dospeli na vozovih iz Ljubiceva v Aleksandrovac, kjer nas je navdušeno pozdravljaje sprejela velika množica tržakov in seljakov ter šolska mladina, na čelu ji domači pop-prota in učiteljsivo. Prisrčnemu pozdravu in dobrodošlici predsednika občine je odzdravil naš korenjak in vedno pripravljen govornik Metličan Bajuk, nato pa smo posedli v prostorni dvorani za mize, kjer smo imeli »ručak«. Pri ručku je govoril najprej kot velik idealist prota Djordje Cvetko, ter opisavši tužno prteklost Srbov, Hrvatov in Slovencev, izrazil iskreno veselje nad dejstvom, da smo sedaj po božji volji ujedinjeni v lastni državi. Naglašal je potrebo slege med troimenim narodom, naročil pozdrave bratom Slovincem v njih ožji domovini in nam navdušeno napil. Naš spretni govornik g. Bukovec, junak s solunske fronte, je poveljeval srbske junake, izrazi jim našo hvalo za veliko delo osvobojenja, ter napil srbskim seljakom. Govorile so se še druge napitnice v narodnem, vzgojnem in patriotskem smislu.

Nešteto sklenjenih rok vidimo vsak dan, ki v divjem obupu ihtijo in prosijo »pripdite, osvobodite nas«.

Naša dolžnost je, da se pripravljamo in delamo neumorno, molče in s stišnjnimi zobmi, da njih prošnje ne bodo klic vpijočega v puščavi.

Saj naš veliki osvoboditelj ni umrl, saj živi nesmrtno v vseh naših srcih.

Njegov duh nam daje moč ter nas vodi v lepšo bodočnost.

Bratje in sestre! Na delo, na neumorno delo! Naj ne mine dan, ko vsak izmed nas doprinese temelju naše ponosne in mogočne domovine svoj prispevek. Naj bo naša domovina vsak dan mogočnejša in lepša, naj tvori miren dom vsem našim troimenim rojakom.

Naj pa bo tudi zbirališče one železne volje, ki jo še rabimo, da oslobodimo še neodrešene naše brate!

Kralj Petar je končal veliko delo. In mi mu obljubljam, da bodemo delovali dalje v oni smeri, ki nam jo je začrtal.

Žalost je velika in občea. V tej veliki tugi nam je uteha, da sledi kralju Petru njegov junaški sin Aleksander, ki bo skupno s svojim narodom končal ponosno stavbo ujedinja. Slava spominu kralja Osvoboditelja in Ujedinitelja!

Po »ručku« nas je ljubeznivi pop vodil v prostorno cerkev, zidano v bizantinskem slogu. V to cerkev so Nemci in Madžari zapirali osumljene srbske žrtve brez razlike spola in starosti, ter jih pustili tu od gladi, mraza in trpljenja umirati. . . . Tudi protov edini sin je izdihnil v tej cerkvi. Naravno, da se je častitljivi prota (pri nas župnik) pri tem pripovedovanju raztužil. . . . Za cerkvi jo smo videli vojno grobišče, kjer sp večno spanje okoli 150 v ljutih borbah tukaj in v okolici padlih Srbov, Nemcev in Madžarov; nekateri grobovi so posamezni, drugi skupni po 3 — 6. Padlim Srbov je spregovoril globokočutno naš vrli Primorec tvariš Pavlica. — Sedaj smo se razdelili pod vodstvom domačinov na manjše skupine ter si ogledali seljaške domove — imovitejših in manj imovitejših posestnikov. V hišah smo našli lep red, statve in — prijazen sprejem. Poskusiti smo morali tudi »pekmeze«, ki ga narejajo iz sliv. Pri posestniku Vujičču, ki ima obširno gospodarstvo, smo videli veliko množino pšenice, dočim se kornuze ni spravil. On ima tudi mnogo že zdaj dobro rejnih svinj in lepe goveje živine. Postrgel nam je s pecivom in z vinom. Ne smemo tudi pozabiti, da omenimo parne mlatilnice, ki jih imajo večji posestniki, seveda še iz predvojne dobe. Večja posestva obsegajo 40 — 50 ha zemlje, najmanjša 5 ha; teh 5 ha ne more po zakonu posestnik niti sam niti murkdo drug prodati: zato sešjak ne pozna komunizma.

Kmalu smo zopet okupirali naše vozove (kola), ter vzeli slovo od Aleksandrova. Že v prvi naslednji vasi Orelovica smo zopet ustavili; prav iskreno nas je tukaj na čelu mnogobrojnih seljakov in šolske mladine pozdravil učitelj Dušan Vitorovič. Povdarial je zlasti pomen vzgoje in pouka v jugoslovanskem duhu. Dovolil nam je tudi vstop v njegovo enonadstropno, lepo šolsko poslopje s 4 osnovnimi in enim višjim razredom. Šolske knjige in popisani zvezki so nam bili dokaz, da se srbski otroci že uče pisati in brati latinice. Skoraj stidili smo se ob misli, kako nasprotujejo pri nas celo inteligentni ljudje ponekod učenju cirilice in srbohrvaščine! Z latinico pričenojajo Srbi že v 3. šol. letu. Živahni g. Vitorovič še nam je postregel z grozdom in z vinom, potem smo pa dirjali dalje — v Rakinac. Na tej cesti in menda tudi drugje so Nemci po prodrtju solunske fronte nervozno bežali ter razstreljali mostove. Nekateri teh mostov že nanovo gradijo, drugi še čakajo; pri vseh pa je treba vzniku delati one nadležne ovinke čez grapo. Spotoma smo videli v selih čedna šolska poslopja, večinoma pritična. Kmalu smo dospeli v precej veliko selo Rakinac, ki ima lepo pravoslavno cerkev. Na čelu zbranih seljakov nas je prisrčno pozdravil pop Natalij Popovič, pogostil pa predsednik občine Živkovič. Zopet smo si ogledali seljaške domove, izvedeli to in ono, sklepal prijateljstva itd. ter se zapletli v živahne narodno-gospodarske razgovore z brati Srbi. Posestnik Milan Mičič nas je povedel v svoj bližnji vinograd ter nas povabil, da si vzanemo grozdja in breskev, kolikor komu drago. Trte (čokoti ali loze) so tukaj kakor drugje cepljene na ameriško podlago, večinoma viti solonis, urezane nizko in izredno obložene z grozdom. Rekle se nam je, da se pred 10. ali 15. oktobrom ne bo vršila »berba«. Vino iz lanskega leta je srednja kvaliteta, ker so imeli točo (grat). Ima približno toliko alkohola kot naša »izabela«. Po gostilnah smo se uverili, da še je najbrž krčmar, mogoče tudi vinogradnik sam, potreben pouka o umnem kletarstvu: zakaj mnogokje smo dobili v selih malo ciknjenj ali po plesnivem sodu okus imajoče vino. Boljše je bilo seveda v mestnih hotelih, prav fino pa pri kletarskih zadrugah; te imajo nedvomno večše ekonomie, ki razumejo stroko. — Na svojem potovanju smo videli tudi mnogo bele murve, znamenje, da goje seljaki v Srbiji i sviloprejko, kar so nam na to stvarno vprašanje tudi potrdili. Svila se podeluje za vezenje doma.

Po večerji v Rakincu je moral oddelek naše I. skupine zaradi pomanjkanja prenočišč odriniti dalje v Žabre. Ob polni mesečini smo dospeli precej pozno tja, kljub temu naju je s tovarišem Kurbusom prijazno sprejel nekak Milan Hč pod streho in v posteljo. Naslednje jutro so se pripeljali za nami tovariši iz Rakinca, nato smo se razgledali po Žabarih.

UJEDINJENJE ČESKE IN JUGOSLOVANSKE PRAVOSLAVNE CERKVE.

V novonastalih državah je zavzeo tudi versko gibanje širše oblike. Na prvem mestu stoji Čehoslovaška, kjer se je počelo ljudstvo vračati k veri svojih prednikov, ki so bili pripadniki pravoslavni slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda.

Pretečene dni so se vršile v Sremskih Karlovcih velike pravoslavne cerkvene slavnosti, Češka pravoslavna cerkev, ki ima krog milijon pripadnikov, je dobila posvečene in postavljeni svoje prve škofo. Cerkev česko-pravoslavna je priznala jugoslovanski patriarhat in arhijerejski sabor v Karlovcih kot svojo najvišjo duhovno oblast. Združili ste se čehoslovaška pravoslavna in jugoslovanska pravoslavna cerkev v eno edinstveno pravoslavno cerkev, kar je fakt dalekosežnega pomena, ker dela vezi med dvema bratskima narodoma tudi v verskem ozirju.

Na prošnjo voditeljev čehoslovaških pravoslavni vernikov pohitel je po nalogu jugoslovanskega patriarhata niški škof je organiziral tri biskupije in sicer razmere in pripravi vstop cerkve v zvezo z jugoslov. pravoslavno cerkvijo. Ta škof je organiziral tri biskupije in sicer praško, olomuško in kutnohorsko. Za škofo so bili od duhovščine in vernikov izbrani bivši katoliški svečeniki dr. K. Farsky za Prago, Matija Pavlik za Olomuc in R. Pařík za Kutno horu. Čehoslovaška vlada je pred dvema tednoma priznala čehoslovaško pravoslavno cerkev ter jo proglasila enakopravnimi s katoliško in drugimi priznanimi cerkvami.

Dne 19. tm. došel je episkop Pavlik z 22 spremiljevalci v Karlovec, kjer je bil slavnostno sprejet ter zaprosil, da se pred Arhijerejskim saborom podvrže kanoničnemu procesu. Drugi dan je bila seja Arhijerejskega sabora. S križem slovenskih apostolov Cirila in Metoda na čelu so stopili češki odposlanci pred patriarha in zbrane škofo. Designirani škof Pavlik je v svečanem govoru zaprosil jugoslovansko narodno cerkev, da vzame češke pravoslavne vernike, ki so se odtom, da se vrnejo k veri svojih pradedov, pod svoje okrilje. Po patriarhovem odgovoru se je izvršil s kandidatom Pavlikom kanonski proces, na kar so zbrani škofje izvolili Pavlika, dr. Farskega in Paříka za prve češke pravoslavne episkope.

Škof Pavlik se je podal na to v iruškogorske samostane in je v samostanu Krušedolu opravil predpisane obrede ter sprejel redovniško-škofovsko ime Gorazd.

Dne 24. tm. se je vrnil episkop Gorazd Pavlik v spremstvu patriarha Dimitrija in drugih v Beograd, Na kolodvoru je bil slavnostni sprejem, ki so mu prisostvovali beograjska duhovščina, zastopniki vlade, občine, češkega poslanstva in tisočglava množica; došlece Čehije je množica burno pozdravljala. Razvila se je procesija s križem sv. Cirila in Metoda in belo zastavo na čelu, kot znak veselja nad ujedinjjenjem češke in jugoslovanske pravoslavne cerkve. Pohod je šel v saborno cerkev kjer je bilo svečano blagodarjenje. Episkop Gorazd je prisostvoval dopoldne 24. tm. parastosu za kraljem Petrom Osvoboditeljem, popoldne pa je patriarh Dimitrije izvršil svečanostno »narečenje«, s čim je naznanil zbranim množicam, da je Arhijerejski sabor izbral M. Pavlika za episkopa, ki bo vodil olomuško pravoslavno eparhijo pod imenom Gorazd. Dne 25. se je vršilo slovesno posvečenje episkopa Gorazda. Vladika Gorazd ostane še nekaj dni v Beogradu, da prouči razmere v pravoslavni cerkvi ter se poda na to z episkopom Dositejem v Prago, kjer bo posvetil episkopa dr. Farskega in Paříka, katerih prvi sprejme ime sv. Cirila, drugi pa se bo imenoval vladika Metodij.

V enem prihodnjih slavnostnih zborovanj bodo pravoslavni episkopi proglasili mučenika za svobodo češke cerkve Jana Husa svetnikom.

Prvi češki pravoslavni episkop si je izbral globoko simbolično ime Gorazda, ki je bil ljubljene sv. Metoda. Ta je poslal Gorazda v važni zadevi na jug in Gorazd je došel do Beograda, od koder se ni več vrnil. Zaman čakajoč je označil sv. Metod na svoji smrtni postelji Gorazda za svojega naslednika. Čez dvanajststo let se vrača novi Gorazd iz istega mesta, kjer je prvi Gorazd izginil v va-

lovju takrat razburkanih časov. Gorazd bo z bratom Cirilom in Metodom upravljal novo oživljeno cerkev slovanskih blagovestnikov na Čehoslovaškem.

Rusija.

Silen kaos vlada danes v naši bratski, največji slovanski državi. Tuji, nenaravni elementi so vzeli v roko ta ogromni slovanski kompleks ter ga izžemajo do mozga. Kedaj bo konec tej strahovladi in vsej ruski bedi, je danes težko presoditi. Zdi se pa, da je nevolja in katastrofa na vrhuncu in da se situacija morda preko noči spremeni. V tej neizmerni zemlji spi-jo ogromne ljudske sile in ko se vzbude, privro z elementarno silo na dan, dvignejo Rusijo, in Rusija bo začela živeti novo življenje.

Upajmo, da je za vse večne čase ubito naziranje, da se mora Rusija naslanjati na Nemčijo in na zapadne države. Dovolj prebrških izkušenj je doživla. Vsaj tako nam zatrjujejo naši nesrečni ruski emigranti in to nam pravi naša zdrava pamet.

Kakor sodimo, se bo Rusija najprej orijentirala proti bratski Jugoslaviji in Čehoslovaški. Iskala bode nacionalnih, političnih in gospodarskih stikov. Gradile se bodo nove železnice in parobrodne črte na morju zavzamejo nove smeri.

Naši Sloveniji se bodo uresničile prošnje, katere je napisal V. Vodnik, omenjajoč našo ugodno geografsko lego in že takrat sluteč našo bodočo in razvijajočo se obrt.

Rusija je danes izčrpana na vsem. Potrebovala bo neizmernega blaga. Že sedaj so bile opozorjene nekatere ruske tvrdke na nekoje izborne izdelke, ki so bili izpostavljeni na ljubljanskem semnju. In ko ta kolos vstane, tedaj bo še le začelo vpraševanje po najraznovrstnejšem blagu. Gledati pa bomo morali na dvoje, prvič na neprekosljivo kvaliteto našega blaga in drugič na ceno, ki bo stvarjala možnost nabavljanja. Nek ruski importer mi je zagotovil, da vse ono, kar bo mogel nabaviti v Jugoslaviji, bo naročal pri nas in ne pri Nemcih in Angležih.

Katere zaključke naj črpamo iz teh vrstic? Te-le:

1. Naša industrija naj se že sedaj pripravlja, da bo kos svoji nalogi v tekmovanju za ogromni eksport v Rusijo.

2. Naša mladina pa naj se z vso resnostjo poprime učenja ruskega jezika. Zato ne moremo drugače, kakor da izrazimo največje zadovoljstvo nad uvedbo ruskega jezika na naši realni gimnaziji. Želimo le, da bi se za ruski pouk pisalo mnogo več učencev, kakor se jih je. Zelo častno zastopan je le 7. razred. Draga mladina, odpri oči ter posnemaj ta vzgled.

Omenim pa še, da bi bilo velikega pomena, ko bi vpeljali ruščino tudi na trgovske šole. Vemo sicer, da so s tvari- no preobložene, — ali dobra volja vse prenese in vse premore! Baš sedaj se nam je ruščini lahko priučiti, ker imamo med seboj obilo ruskih inteligentov, kateri nam pojejo v tej stvari kaj radi na roke. Ne zamudimo pregodne prilike!

J. Lužnik.

Politične vesti.

Kralj Aleksander je popolnoma okrevljal ter se je 29. tm. že lahko zopet sprehajal po Parizu.

Volitev ljubljanskega župana. Dne 28. septembra ob 5. uri popoldne sestal se je občinski odbor stolnega mesta Ljubljane, da si izvoli ponovno župana, ker vlada iz znanih vzrokov ni mogla predložiti g. Peska v potrditev. Sejo je otvoril najstarejši občinski odbornik g. Jeglič, konstatiral, da je navzočih 42 občinskih odbornikov in proglasil sklepčnost. Imenoval je overovatelje zapisnika in skrutinotorje ter prebral nekaj razpisov pokrajinske vlade glede razveljavljenja komunističnih mandatov, nepotrditve Peska, potem dopis vlade o odložitvi Peskovega mandata. Občinski svet je vzel odpoved na znanje. Na to socialistični obč. odbornik Kocmur poda v imenu združenih občinskih odbornikov SLS, NSS in JSDS protestno izjavo proti kršitvi samouprave mesta Ljubljane s strani vlade in pripomini, da bodo omenjene stranke delovale na korist mestne občine. — Po tem se je prešlo k volitvam župana. Pri prvi volitvi je dobl dr. Triller (JDS) 18 glasov, dr. Jamar (NSS) pa 22 glasov; 2 glasovnici sta bili prazni. Dr. Jamar se je

zahvalil za zaupanje ter odklonil sprejem mesta župana. Ker so se navzoči izjavili na vprašanje predsednika, ali se naj vrši takoj druga volitev, zadovoljnim, se je ta izvršila. **Pri drugi volitvi** je dobil dr. Triller (JDS) 18, dr. Perič (socialist) 21, Jeglič (klerikalce) 1 glas. Ker nobeden kandidat ni dobil večine, se je vršilo **drugo glasovanje**, pri katerem je dobil dr. Triller (JDS) 19, dr. Perič (JSDS) pa 23 glasov. Tako je dobila naša prestolica, bela Ljubljana po njenih prejšnjih velikih županih Hrbarju in dr. Tavčarju sedaj socialnega demokrata odvetnika dr. Ljudovita Periča za župana. Dr. Perič se je zahvalil za zaupanje in izjavil, da sprejme župansko mesto ter se odpovedal podžupanstvu. Občinski svetnik Kremžar predlaga takojšnjo izvolitev podžupana, kar se soglasno sprejme. Oddanih je bilo 42 glasovnic, med temi 19 praznih, 22 za Josipa Ambrožiča (NSS) in Rupnika (NSS) 1 glas. Ambrožič je izjavil, da izvolitev podžupana sprejme, na kar se je seja po poteku ene ure zaključila.

Boj med socialisti in fašisti. Iz Rima dohaja vest, da je bil socialistični poslanec Di Vagno v Milanu, kjer je imel shod ustreljen. Di Vagno je čakal na vlak, med tem je padlo par strelcov, ki je ranilo dva moška, eno ženo in Di Vagna. Kroglja mu je obitčala v ledju. Odpeljali so ga takoj v Bari, kjer je podlegel rani. Delavci so proglasili takoj stavko, ki se je razširila po celem mestu in provinci ter zaglela tudi provinco Lecce. Ljudstvo je ogorčeno nad tolovaštvom, časopisje obsoja ostro uboj. Preiskava je dognala, da so atentat povzročili fašisti, akoravno so vrgli še povrh bombo, da bi izbrisali sled za seboj. Govori se, da bo zastopal parlament pri pogrebu njegov predsednik de Nicola. — Radi uboja je prišlo v Orta Nuova do spopada med fašisti in socialisti pri čemur je bilo 2 mrtvih in 18 ranjenih.

Sankcije proti Nemčiji ukinjene. Kakor se iz Pariza doznava, je francoski ministrski predsednik kot predsednik vrhovnega sveta izročil 28. m. m. nemškemu poslaniku noto, v kateri naznanja, da se gospodarske sankcije proti Nemčiji 30. septembra ukinejo.

Zadnja ameriška vojna tadjia, torpedni rušilec št. 355, je odplula dne 28. m. m. iz Jadranskega morja ter se nodała proti Carigradu, kjer se zbira ameriško brodogradnja, ki se je nahajala v Sredozemskem morju.

Zapadna Madžarska proklamira samostojnost. Dne 28. m. m. je proglasil bivši madžarski ministrski predsednik Friedrich samostojnost Zapadne Madžarske države. Izdal je na ljudstvo proglas, da se je morala Ogrska vsled prisiljenega miru odreči suverenosti tega dela države, pač pa je prevzel vlado deželni brambni svet ter bo vodil upravo države naprej. Friedrich je izjavil, da je s proglasom samostojnosti sklenil brambni svet, da bo vsakogar, ki bi upal prestopiti meje te države, kratkoma ustrelil. Na meji proti Avstriji okrog Brucka ob Litvi se sliši po noči streljanje in je bilo več prask z madžarskimi tolpami, ki prestopajo mejo.

Albanija in naše meje. Tiranska vlada je odredila mobilizacijo in spravila čete na naše meje, kjer krši demarkacijo. Naša vlada je vsled tega ojačila čete na meji. Pri Karduu in Reči so imeli Albanci tudi topove in so imeli v borbi od 20. do 24. m. m. 130 mrtvih. V albanski vojski se nahajajo posebno pri topništvu izvežbani ljudje, kar daje povod sumnji, da so to tuji častniki.

Nov konzulat. Ministrski svet je sklenil ustanoviti v Gradcu redni kralj. konzulat, ter je imenoval za konzula v Gradcu g. Vladimira Budisavljeviča.

Mariborske novice.

Zlet zadrugarjev v Maribor. Korakor smo že javili, polete srbski hrvaški in slovenski zadrugarji, ki so zbrani na kongresu v Ljubljani, jutri (v nedeljo) v Maribor. Pozivamo vse naše bližnje in daljne zadruge, da se udeležijo tega izleta v kolikor mogoče častnem številu, da pozdravijo svoje srbske in hrvatske brate, ki prihajajo k nam, da si ogledajo našo severno postojanko. Naša dolžnost je, da te naše brate pozdravimo kar najlepše ter jim pripravimo par veselih ur med nami, kar nam gotovo ne bo v škodo, ampak veliko korist, našim bratom bo pa ostal dober vtis, ki bo rodil še tesnejše združenje.

Velik vojaško - sokolski nastop se vrši v nedeljo 2. t. m. v Mariboru v višji vojni realki. Celi teden se vršijo že tekme v streljanju moštva in častnikov. Danes je tekma garnizije v teku, skoku, metanju granat, dviganju bremen i. t. d. Jutri pa skupni nastop vojaštva in Sokolstva z vajami in javno telovadbo.

Celjske novice.

Poziv celjskim pevcem in pevkam! Celjsko pevsko društvo je v zadnji odborovi seji sklenilo, pričeti začetkom oktobra zopet z rednimi pevskimi vajami. Pri tej priliki bodi omenjeno, da je dosedanjim velezaslužni društveni pevovodja g. Ciril Pregelj, ki je dolga leta s spretno roko vodil društveni zbor ter žrtvoval mnogo časa in truda za ta vzvišen kulturni ideal, sedaj žal odložil svoje mesto in to iz vsega uvaževanja vrednega razloga, da hoče za enkrat vse svoje moči posvetiti ustvarjenju nove celjske narodne godbe ter s tem odpraviti kriček kulturni škandal, da mesto, kot je Celje, še do danes nima koncertne godbe. Mi vsi uvidevamo, da taka težka naloga zahteva od dotičnega, ki se ji — posebno vočigled našim lokalnim razmeram — posveti, koncentracije vse energije in časa in mu zato pri njegovi težki nalogi želimo kar največ uspeha. V zgodovini celjskega pevskega društva na bo ime Cirila Pregelja ostalo zapisano v zlatih črkah! — Za hip se je zdelo, kot da pri pevskem društvu nastopi stagnacija. Toda čustvo in zavest absolutne kulturne potrebe je rodilo nov sad. Sklenili smo, da hočemo za vsako ceno in preko vseh zaprek vzdržati kulturo jugoslovenske pesmi, ta biser naše lastne narodne kulture, ki je ob enem tudi najsvetlejša zrcalo življenja, trpljenja in vstajenja našega troimenega naroda. — In ta naša nezlomljiva zavest je imela uspeh. Uverjen in prevzet od iste kulturne zavesti, se je odločil vkljub mnogobrojnim poklicnim in strokovnim dolžnostim, g. ravnatelj Beno Serajnik, da prevzame pevovodstvo Celjskega društva, mož torej, ki že po svojem imenu, ki ga uživa na glazbenem polju, jamči za popolen umetniški razmah pevskega društva — če bodo seveda dan vsi potrebni predpogoji. Ti predpogoji pa so odvisni od Vas, celjski pevcu in pevke! Strnite se vsi, brez razlike strank in socialne stopnje, vsi, ki čutite v sebi iskrico zavesti do pevske kulture in zberite se pod častiljivim praporom Celjskega društva, ki bodi odslej skupno in edino torišče celjske pevske kulture za vse sloje našega meščanstva. Na Vas, pevcu in pevke, je ležeče, da s polnoštevili pristopom in z rednim obiskovanjem pevskih vaj omogočite, da bo jugoslovensko Celje v kratkem lahko nastopilo s takšnim pevskim zborom, čegar akordi bodo zadoneli daleč po širni naši domovini ter budili zavest naše narodne in državne misli! — Zberite se torej vsi, ki čutite veslje do sodelovanja pri tem kulturnem idealu in pripomorite, da dobi Celje v kratkem mogočen in umetniško izšolan pevski zbor — ki mu po številu in kakovosti celjskih pevcu in pevku po vsej pravici tudi gre.

Vzemite torej na znanje, da se bodo vršile redne pevske vaje vsako sredo in petek zvečer od 8. do 10. ure v mali dvorani Narodnega doma. Prva vaja se vrši nepreklicno v sredo, dne 5. okt. t. l. točno ob 8. zvečer v mali dvorani Narodna in je odbor sklenil pri tej priliki razposlati posebna obvestila vsem že včlanjenim pevcem in pevkam. Bodi pa pri tej priliki še posebej poudarjeno, da so vsi oni, ki sicer radi pomanjkanja naslovov niso dobili obvestila in ki čutijo veselje do petja ravno tako vabljeni in naprošeni, da pridejo tudi že k prvi vaji, v sredo, dne 5. okt. ob 8. zvečer.

Iz krogov hišnih posestnikov nam pišejo: Skladiščar Žabkar, sedanjí narodnosocialni podžupan celjski ima čudno navado, da prilikom službenega popisovanja stanovanjskih prostorov po Celju in okolici nastopa prav oblastno in bahato napram prizadetim in če mu slednji skušajo eno ali drugo stanovanjsko zadevo mirnim potom razjasniti, se prav rad surovo obregne, češ: »Bom že pokazal, jaz...«! Da se s takim ravnanjem ne vpliva blagodejno na v stanovanjskih zadevah že itak vznemirjeno občinstvo, menda ni trba poudarjati. Zatorej si takega obnašanja imenovanega gospoda ne moremo drugače razlagati, kakor,

da mu je zavest, »podžupanske funkcije« bržčas malo prehudo stopila v glavo, kar se baje ljudem, ki jih slučaj pomakne v nepričakovan milje, rado zgodi. Zaenkrat se obračamo do stanovanjske oblasti, da g. podžupana primerno podučí, kako se ima v stanovanjskih zadevah obnašati napram prizadetim, zlasti še napram takim hišnim posestnikom, ki že dolga leta plačujejo ogromne davke in so jih plačevali že tedaj, ko še v Celju nikakšni Žabkarji niso reševali domovine.

Poroka Danes se poroči g. Pavel Zabukošek, knjigovodja Zvezne tiskarne, z gospodično Minko Repovsevo iz Zagorja ob Savi. Mlademu paru želimo obilo sreče!

Še vedno več! Na japonskem večeru (v soboto 1. oktobra ob 20. uri) se bo dodala že itak bogatemu programu še jedna točka: solo-igra priznanega umetnika — vijolinista iz Ljubljane s spremljanjem na klavirju. Vse je torej pripravljeno, in vsi sloji so še jedenkrat pristrčno povabljeni na pravo ljudsko slavnost v prid Olepševalnemu društvu. Vabil smo razposlali in tudi razdelili mnogo; kdor vabila ni prejel, naj pride vseeno na veseličo, saj ga vabijo oglasil v časopisih. Prijatelji lepega mestnega parka, na veselo svidenje v dvorani, ki ni več unijonska marveč »japonska«. — Odbor.

Ljudsko vseučilišče v Celju. V ponedeljek, dne 3. oktobra nadaljevalno predavanje iz zvezdoslovja: naš solčni sistem (planeti, kometi, meteori) ter naša ozvezdja i. dr. Predava nadsučitelj gosp. Joško Bizjak.

Obitna nadaljevalna šola v Celju vpisuje vajece za prihodnje šolsko leto, ki se začne s prihodnjim mesecem, v nedeljo, dne 2. oktobra ob 8. uri zjutraj v meščanski šoli. — Vodstvo.

Koncert ruskega pevskega zbor iz Strnišča. V kratkem nas obiščejo ruski pevci iz Strnišča. Redko kedaj se nam nudi prilika uživati krasoto ruske pesmi, ki je po svoji globokosti gotovo nedosegljiva. Komu niso še v spominu zvoki zadnjega koncerta kubanskih kozakov? Pozabil je človek, da se nahaja v dvorani, ni videl pevcu, ker zanesli so ga ti s svojimi akordi tja daleč na daljini vzhod, na širne poljane in stepe, kjer ima zrak drugi vzduh, kjer vode drugače žuborijo in kjer prebivaj narod, velik in silen, od pamtiveka v vednem dotiku z materjo zemljo, ki sama tam odeta v plašč tajnstvenosti, odeva ž njim tudi nega. Komur je toraj na veličini ruske pesmi, naj ne zamudi koncerta pevskega zbor iz Strnišča, ki se bodo vršil danes teden 8. okt. ob pol 9. uri zvečer in v nedeljo 9. okt. ob 3. uri popoldan v unijonski dvorani.

Iz poštinih krogov. Presenetila nas je vest, da se je predsednik poštinih organizacij g. Urbančič udeležil pred kratkim nekega izključno izzivalnega strankarskega sprejema. Sicer nam je pri agilaem predsedniku vse eno, kakega političnega naziranja je ta naš vsakokratni predsednik stanovske organizacije, a zlorabljači v strankarske namene se ne pustimo nikdar! To si naj zapomni g. Urbančič enkrat za vselej ali, kar je še v naš stanovski dobrobit boljše, da izvaja konsekvence. Ako pa tega ne stori, potem vemo, da mu je strankarstvo več kakor naši stanovski interesi, no, v tem slučaju ne potrebujemo sploh nobene »Zvezce«. Nismo vsi tako neumni, kakor si to menda enostavno g. predsednik predstavlja!

Gozdni požar. Včeraj v petek kmalu popoldne je začel goriti gozd na Pečovniku od južne strani. Požar se je hitro širil čez rt na severno stran. Škoda je velika. Povod požaru še ob času, ko to pišemo, ni znan.

Mestna hranilnica Celjska je podpisala 1.000.000 kron državnega posojila.

Pri Zadrugi Zvezl v Celju se je podpisalo skupno K 763.200 — 7% državnega investicijskega posejila.

Slov. trg. društvo v Celju opozarja na dne 1. tm. vršeči se občni zbor. (Glej inserat).

Japonski večer v dvorani Uniona v prospah olupševalnemu društvu v Celju obeta biti nekaj izrednega, kar Celje še ni videlo. Poleg že omenjenega programa opozarjamo, da nastopi ruski dramaturg Sergej Pavlov.

Društvo slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Celju naznanja, da se vrši redni občni zbor v nedeljo dne 2. oktobra 1921 ob 9. uri

dopoldne v hotelu »Balkan« v Celju s sledečim vspremem: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo društvenega vodstva. 3. volitev novega odbora. 4. Mezdno gibanje z ozirom na rastočo draginjo. 5. Starostno zavarovanje. 6. Poročilo o delovanju odvetniških in notarskih uradnikov v Mariboru, osobito o ustanovitvi odvetniških in notarskih zbornic in o izdajanju stanovskega glasila, poroča delegat iz Maribora. 7. Slučajnosti. Samostojni predlogi se morajo pred občnim zborom pisмено javiti društvenemu vodstvu. Dolžnost vsakega člana in članice je, da se tega občnega zbora točno in sigurno udeleží.

Ustanovitev »Lige proti tuberkulozi-sekcija Celje«. Na sestanku, ki se je vršil dne 29. tm. zvečer v mali dvorani Nar. doma, se je ustanovila za celjski okraj sekcija lige. Po zdravnem nagovoru g. dr. Schwaba je g. docent dr. Matko orisal zgodovino tuberkuloze, njene nevarnosti za narod kakor za posameznika, nakar je prešel na sredstva za pobijanje tega nevarnega sovranika človeštva. Podal nam je jasno sliko o napravah, ki so jih v to že podvzele razne druge države predvsem z ustanovitvijo lige za pobijanje tuberkuloze. Nato je obširno obrazložil pomen in naloge lige, ki naj se ustanovi tudi pri nas. Ustanavljalna bo dispanzerje in bolnice, izdajala tozadevne brošure in poučevala ljudstvo kako naj se tuberkuloze brani in kako naj jo zatira. Vse to pa zahteva ogromnih stroškov in zato nam je g. predavatelj podal tudi način, kako naj se to človekoljubno delo gmotno izvede. Končno se je sestavil provizorni odbor sledeče: predsednik g. vlad. svet, dr. L. Žužek, podpredsednik gg. dr. Schwab in dr. Verčon, tajnika g. Wudler in gdč. Gradišnik, blagajnik g. Videmšek, ga. dr. Kalanova in ga. dr. Brunčkova. Odborniki: gg. dv svet, dr. Kotnik, podpr. Kerchelch, Jurak, Jeršincvic in Lj. Černej, odb. nam: gg. Majdč in Luznik, preglednika g. dr. Juro Hrašovec in ga. dr. Kukovec. Protektorat nad ligo je prevzelo Zdravniško društvo v Mariboru.

Vabilo na vinsko trgatcv z godbo, plesom, šaljivo pošto ita., katero priredi »Srednje društvo poštinih in brzojavnihi uslužbencev« za Slovenijo, podružnica Celje v nedeljo 2. oktobra t. l. ob 15. uri (3.) popoldne v gostilniških prostorih Narodnega doma. Za dobra jedila in pijačo je preskrbljeno. Vstopnina prosta. Prostovoljne darove se hvaležno sprejema, ker čisti dobiček je namenjen v podporo obojelim članom gori imenovanega društva. Svirač bode tamburaški zbor Bratstva. K obilni udeležbi vabi odbor.

Stavbena podjetnost. Znano je, da se po vseh delih naše domovine mnogo več zida, ko pri nas. Vsem prednjači naša prestolnica Beograd, kjer se je že letos mrzlično stavilo, za prihodnje leto pa je prijavljeno okrog 4000 prošenj za zgradbo novih hiš. Tudi v Zagrebu se je letos mnogo zidalo, celo Ljubljana je storila letos že nekaj malega. V Celju in celem celjskem stanovanjskem okolišu pa vse tozadevno delo počiva, ako izvzamemo Pertinačevo in Westenovo stanovanjsko hišo. Kje tiče vzroki? Pri nas ni denarja, stavbena podjetnost pa je ovirana tudi vsled tega, ker hiše nicesar ne nesejo, niti toliko ne, da bi se jih moglo vzdrževati v dobrem stanju.

Mestno gledališče v Celju.

Dramatično društvo pripravlja noviteto »Androklos in lev«, spisal Shaw, prevedel Oton Zupančič. Opozarjamo že danes celjsko občinstvo na to lepo rimsko komedijo, kjer nastopi 30 igralcev v rimskih kostumih. Igra se uprizori prihodnji teden.

Prosveta.

Vse podružnice Jugoslovenske Matice prosimo, naj v svojem področju zbirajo obrabljene znamke. Dobro organizirana zbirka znamk bo donasala izdatnih svot in ji odprla nov vir dohodkov, ki ne zahteva nikakih žrtev in le malenkosten trud. Zbirajo se lahko znamke s kuvertami vred, kar bi bilo še boljše, ker se na ta način dobe znamke neposkodbene. Vsaka podružnica dobi potem vedno lahko par žensk in otrok, ki ji od časa do časa znamke izrežejo in sicer tako, da ostanejo zobčki nedotaknjeni. Znam-

ke je poslati nato pokrajinskemu odboru v Ljubljani. Podružnicam bo ta akcija gotovo dobro došla, ker na ta način lahko razširijo svojo propagando v vse sloje in stranke in zanesejo zanimanje za Jugoslovansko Matico tudi v kraje, kjer ga dosedaj ni bilo.

Ing. Jaroslav Foerster: Ojačen beton, I. del. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani (Znanstvena knjižnica, 2. zvezek). Cena 48 K. Pričujoče delo je zopet pomnožilo našo tako skromno domačo tehnično literaturo in postavilo nov mejnik na še neizmerno dolgi poti iz odvisnosti tuje književnosti na polju tehnike do osamosvojitve, katere gotovo še v desetletjih ne bomo dosegli in katere v popolnem obsegu nikdar doseči ne moremo in ne smemo; kajti nikakor ne smemo ostati brez interesa za tehniko in njeno literaturo, ki se goji izven mej naše države. Vsekakor pa moramo jugoslovanski tehniki stremeti za tem, da obogatimo, — če moremo momentano o bogastvu sploh govoriti — našo literaturo predvsem z onimi deli, ki so za domačo praktično uporabo, t. j. za stavbno obrt in našo industrijo, neobhodno potrebna. Ta cilj je zasledoval tudi avtor v svoji knjigi o ojačenem betonu. Saj je ojačeni beton danes oni način gradbe, ki si osvaja vedno bolj in bolj razne stavbne konstrukcije. Da ni teorija armiranega betona ena izmed najenostavnejših, to ve pač oni, ki se je s tem podrobneje bavil. Vendar je avtor s premišljeno razlago spravil celo snov v enostavno in pregledno obliko, s tem da je obravnaval po vrsti ploščo, tram, rebrasto ploščo in slope v takšnem obsegu, v kakršnem rabi to neobhodno vsak stavbni tehnik. Tudi najtežji točki dimenzioniranja, namreč izračunavanje stremen in zakrivljenja armature, sta obdelani v tako jasni obliki, da sta dostopni vsakomur, ki pozna vsaj osnovne pojme stavbne mehanike. Izračunani zgledi, 20 po številu, zajeti iz stavbne prakse, bodo gotovo vsakemu, ki se ukvarja s projektiranjem armiranega betona, dobri vodniki. Z ozirom na to ne bi smelo pričujoče delo manjkati na mizi nobenega stavbnega projektanta. Ravno tako dajejo pridelane najvažnejše točke predpisa bivšega avstr. ministrstva za javna dela z dne 15. junija 1911 še posebno vrednost. Da je avtor v svojem delu ustvaril mnogo novih tehničnih izrazov in s tem obogatil našo tehnično terminologijo, je samo ob sebi umevno; saj je — kakor vse kaže — izdajanje strokovnih knjig edina pot, po kateri pridemo res enkrat do popolne terminologije. — Z napetostjo pričakujemo napovedanega II. in III. dela, ki gotovo ne bosta glede skrbne obdelave zaostajala za izdanim delom.

Dr. Ivan Prijatelj: Predhodniki in idejni utemeljitelji ruskega realizma. (Pota in cilji. 7 — 9 zvezek). Izdala »Tiskovna zadruga«. Cena meh. vez. K 90.—, po pošti K 6.— več. V tej knjigi, obsegajoči 26 tiskanih pol (414 strani), opisuje pisatelj prehod romantike k realizmu v mišljenju, v umetnosti in socialnem življenju ruskega naroda. Središče razprave tvorijo znamenita štirideseta leta, v katerih ima svoje korenine današnja Rusija. Delo je zasnovano tako, da stoji na treh vogelnih kamenih na Gogolju, od katerega izvaja svoj rodovnik moderni ruski umetnik, na Bjelinskem, očetu ruske kritike in na Hercenu, katerega smatra vsak Rus za idejnega roditelja novega ruskega človeka, zlasti z ozirom na njegova socialna iskanja. Kdor hoče spoznati ruskega duha, vseobsežnega receptorja svetovnih idej in mladostno-smelega graditelja novih duševnih in socialnih stavb za vse človeštvo, bo našel v tem delu zanesljivega vodnika, ki mu bo osvetil marsikatero pot v ruskem duševnem labirintu. Knjiga, postala na podlagi malone dvajsetletnega študija ruske literature in na osnovi poldrugoletnega osebnega opazovanja ruskih razmer na licu mesta, je edini pojav te vrste v naši znanstveni literaturi in je napisan tako, da jo bo lahko razumel vsak naš inteligent. »Tiskovna zadruga se ni ustrašila velikih stroškov zvezanih z izdajo te knjige, kateri je dala tudi lično vnanjo opremo. Knjiga se naroča pri »Tiskovni zadrugi« v Ljubljani, Prešernova ulica, nasproti Glavne pošte.

Dr. Ivan Prijatelj: Predhodniki in idejni utemeljitelji ruskega realizma.

Dnevna kronika.
Vojaški punjarji. Na čuden način pojmujejo avstrijski vojaški disciplino. Minuli ponedeljek bi bila morala

oditi iz Celovca ena stotinja nemško-avstrijskih »vojakov« na Ogrsko, junaki pa so se spuntali, pometali orožje vstran in pretepli svoje častnike. Slična ppročila prihajajo tudi iz gornje Štajerske.

Zanimivo za zdravnike. Praški zdravnik dr. Kramer priobčuje čuden slučaj operacije melanholika. 59-letni mož je imel dolga leta čudne misli in je bil vedno pobit — nikdo ga ni mogel ozdraviti od mehalonije. Konečno so poskusili z operacijo po Steinachovem sistemu in posrečilo se je. Mož je dva meseca po operaciji popolnoma ozdravel.

Imenovanje. Za ravnatelja ženskega učiteljskega v Ljubljani je imenovan profesor g. dr. Orel.

Novi zakonski načrt se izvršuje v ministrstvu pravde o civilnosodnem postopanju. V komisiji je tudi naš rojak dr. Olip. Pri sestavi erotnega trgovskega zakona sodeluje tudi Slovenec dr. Škerl.

Nižja šola Vojne Akademije. Upravnik Vojne Akademije objavila je depešo od 23. tm., da se novim kandidatom nižje šole Vojne Akademije, kateri bi morali 30. septembra tl. stopiti v I. letnik, nastop preloži do 31. oktobra tl.

20% priznanice se v kratkem izplačajo. Okrajno glavarstvo v Celju nam poroča: Gospod generalni direktor državnih dolgov Jovanovič je izjavil Slovenskemu konzorciju za državno investicijsko posojilo na konferenci dne 19. tm., da se bode 20%, ki se jih je pri kolekovanju starih bankovcev odtegnilo, že v kratkem izplačalo.

Pasji kontumac, kateri je bil v Ljubljani proglašen 4. februarja in 4. junija tl., je bil z 22. septembrom ukiniten. Kaj pa v Celju?

Zadoščenje narodnemu mučeniku. Znano je, da je bil dne 15. avgusta 1915 ustreljen po avstrijskem vojaškem prekem sodu gostilničar Ivan Brenc iz Dovjega. Leta 1920 obnovljen proces je izkazal nedolžnost te žrtve. Po nedolžnem ustreljenju Brenc se je želel, da ga ne pustijo svoji ležati na »Suhem bajariju«, kjer ga je zagrela avstrijska vojna furija. — Dne 3. tm. bodo prepeljali truplo te žrtve narodne zavesti svečano v Dovje, kjer ga položijo v grob poleg njegove žene, ki je med tem vsled žalosti umrla. S tem bodo njegovi sorodniki izpolnili poslednjo željo narodnega mučenika in mu dali zadoščenje za krivico, ki ga je doletela.

Licitacija tobačnih zalog. Uprava državnih monopolov objavlja, da bo dne 20. oktobra letos ofertalna licitacija, na kateri se bo oddajala v najem pravica prodaje tobačnih izdelkov na debelo (tobačne zaloge) po okrugih, županijah in prodajnih okoliših v vsej kraljevini za dobo dveh let, t. j. od dne 1. januarja 1922 do vstetega dne 31. decembra 1923. Ponudbe, ki se javno otvorijo dne 20. oktobra 1921 ob 11., se do tega dne lahko vložijo v pisarni tobačne tvornice v Ljubljani. Pozneje vložene poudbe se ne bodo upoštevale. Kavcije se polaga 5% od letne porabe, označene v licitacijskih pogojih, in se kavcije sprejemajo do vstetega dne 19. oktobra, ponudbe pa do vstetega dne 20. oktobra 1921 ob 11. Pogoj z golicami za poudbe vred se dobivajo za Slovenijo v pisarni ljubljanske tobačne tvornice.

Narodno gospodarstvo.

POLOŽAJ NAŠE ŽELEZNE INDUSTRIJE.

Kriza železne industrije je pri nas druge vrste kot v ostalih deželah, v katerih je ta industrija bolj razvita. Drugi so razlogi krize pri nas, a drugi v ostalih deželah. Posledice pa so iste: omejitve proizvodov in odpustanje delavcev. Inozemska industrijska podjetja trpe vsled velike produkcije in ustavljajo delo, da razpečajo in rešijo svoje produkte. Pri nas ni tako. Pri nas ni govora o hiperprodukciji, ni govora o skladiščih, polnih domačega blaga. Nasprotno, vsa naša podjetja producirajo mnogo manj, nego nam je treba. Pa tudi pri tej mali produkciji se odpustčajo delavci (Zenica in Ravne) ali pa se poroča, da se bo to moralo učiniti tudi drugod (Štore in Jesenice). Inozemska podjetja bodo pretrepala to krizo, in ko bodo njih proizvodi izčrpani, bodo zopet pričela delati s polno paro. Pri nas bo temu težje odpomoči, kriza bo na naša podjetja delovala težje in bo

prišla v položaj, iz katerega se bo težko rešiti. Po vojni je našim podjetnikom primanjkovalo premoga, bakra, magnezita in surovega železa. Vse to se je moglo težko dobiti in moralo drago plačati. Delavske plače pa so močno narasle, kljub temu, da je produkcija padla kar za 80 procentov, tvornice pa so zaposlile gotovo toliko moči kot pred vojno. Tako so narasle tudi cene proizvodov in dohitela nas je tudi velika inozemska konkurenca. Ko je ta prinesla svoje blago cenejše od našega na svetovni trg, se je položaj v naših tvornicah znatno poslabšal. Zahtevale so nižjo carino: ta je uvedena, ali inozemska konkurenca se ni mogla odstraniti s svetovnega trga. Znanja je stvar, da močna konkurenca ne gleda na momentani uspeh nego na bodočnost, ne beži pred materijalnimi žrtvami, samo da pride na svoj račun. V sled tega bo imela na trg svoje blago brez vsakega dobička, samo da prisili nasprotnika, da proda svoje blago v izgubo. Naša železna industrija se mora boriti s konkurenco iz Avstrije, Nemčije in Češkoslovaške. Mora trpeti veliko pomanjkanje koksa in surovin, mora vzdržati posledice dragih delavcev, ki le malo producirajo. Potrebno je, da zastopniki objasnijo jasno vladi ves položaj, da se odvrne zlo, ki preti naši železni industriji. («Jugoslov. borza»).

»Automobilna prometna d. d.« ima že otvorjenih nekaj prog v Sloveniji in Prekmurju, nekatere pa otvori še tekom letošnje jeseni, in to zlasti: Ljubljana-Celje, Dol. Lendava - Murska Sobota - Petanci - Radenci - Radgona - Maribor, Škofjaloka - Železniki, Novo mesto - Brežice, Brežice - Bizeljsko - Podplat. — Opozorjamo na današnji tozadevni inšert za podpis delnic tega podjetja.

Posesnikom glin (ilovice). Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani naproša vse posestnike, na katerih zemljišču se nahaja finejša ilovica, da mu to sporoče in če le mogoče, določijo oziroma ob priliki donesejo tudi manjšo množino za vzorec. Na obrtni šoli bo vse doposlane glin preizkusil učitelj za keraniko glede njih uporabljivosti. V interesu vsakega posestnika glin je, da se radevolje odzove, da se more dognati kakovost in množina naših glin, od katerih se da na lahek način doseči lep zaslužek, posebno, ako bi bile sposobne za izvoz.

Zadoja poročila.

Zadoščenje Italije Franciji.

Pariz, 29. sept. Italijanski minister za zunanje zadeve Marchese Della Torretta je izjavil francoskemu poslaniku v Rimu svoje obžalovanje radi dogodkov v Benetkah.

Dejitev Gorenje Šlezije.

Berlin, 30. sept. »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča iz Rima, da se poroča iz Zeneve o rešitvi gornješlezjskega vprašanja sledeče: Zadeva se bo rešila v soboto (danes) takoj po zaključku seje in sicer se bo sprejela angleška teza, ki prisoja Pštino in Rybnyk Poljski, ostali del Gornje Šlezije pa Nemčiji.

Zapadna Madžarska.

London, 29. sept. Reutterjev urad javlja: Poslaniška konferenca je obvestila madžarsko vlado, da mora ista v smislu ultimata izprazniti in izročiti brezpogojno Zapadno Madžarsko do 4. oktobra. Konferenca izjavlja, da je izvedela, da Madžarska namerava mobilizirati nadaljnjih 20.000 mož in je vlado obvestila, da tega na noben način ne more dopustiti.

(Med tem je prehitel Friedrich antanto in proklamiral neodvisnost Zapadne Madžarske, kakor poročamo to med političnimi vestmi. — Op. ur.)

Razorožitev.

Zeneva, 29. sept. Tretja komisija za razorožitev podala je poročilo, v katerem pravi, da se razorožitev v Nemčiji in Rusiji brez Zjedinenih držav ne da izpeljati, ker velika pomorska sila Amerike to razorožitev popolnoma onemogoča.

Lastnica in izdajateljica:
Zvezna tiskarna v Celju.
Urednik: Vekoslav Spindler.
Tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

Močan vajenec

za pekarijo, se takoj sprejme v Gaberjih št. 20. 1037 2-1

Redka prilika! Posebno lepo gospodarsko posestvo

v Celju

z enonadstropno urejeno vilo z 8 sobami, sadovnikom, vinogradom in gozdom, z živino, večjimi gospodarskimi poslopji 11 oralov posestva, dohodnine zmožno se takoj po ceni proda. Vprašati v upravi tega lista. 3-1

Deklica

ki je z dobrim uspehom dovršila trgšolo v Celju, prosi za sprejem v kaki pisarni v Celju ali okolici. Naslov pri 1040 vratarju hotela »Union« 1-1

V Rimskih toplicah

je separata in kopeli v bazenu odprta do 1. novembra t. l. Cena za eno kopel K 10

Prodajalko

starejšo moč, popolnoma izurjeno v trgovini z mešanim blagom sprejme:

Anton Cvenkel
Sv. Peter v Sav, dol.

3-1

Jetikal Špecialist za pijučne bolezni Dr. Pečnik ordinira v torek in petek: 11-12 in 2-4 ure v Mariboru, Razlagova ul. 21. Vse druge dni pa št. Jurij ob juž. ž.

Strojepisje

983

3-2

po sistemu deset prstov poučuje g. Pani Blechinger, Celje, Levstikova ul. 1.

Vzamem takoj učenca

v trgovino z mešanim blagom. Pač pa mora biti zgovoren in izkazati se z dobrimi spričevali. Robert Grasselli, Slivnica pri št. Jurju ob juž. žel. 3-3

Od globoke žalosti potrti naznanjamo, da je naša
dobra, presrečno ljubljena mati gospa

Marija Premšak roj. Pann

29. septembra 1921 previdena s sv. zakramenti v 78. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage rajinke je 1. oktobra 1921 ob 3. uri popoldne iz mestne mrtvašnice.

Maša zadušnica se bode brala 3. oktobra 1921 v farni cerkvi.

Žalujoči ostali.

Hranilnica mestne občine Celje

Ustanovljena 1864.

22 - 38
Ustanovljena 1864.

V lastni palači pri kolodvoru (prej Sparkasse der Stadtgemeinde Cilli).

Stanje hranilnih vlog K 28,000.000. Vrednost rezervnega zaklada K 8,000.000.

HRANILNE vloge, ki se sprejemajo od usakogar, uživajo najpopolnejšo varnost in ugodno obrestovanje. Poštne položnice strankam brezplačno ni razpolago. Rentnino plačuje zavod iz svojega.

SPREJEMA tudi v varno shrambo od strank in sodišč razne vrednostne papirje, vložne knjižice i. t. d. Daje v najem PREDALE v svojih safeblagajnah, tako, da obdrži ključ stranka sama.

OSKRBUJE svojim vložnikom prodajo in nakup vseh vrst vrednostnih papirjev itd. Izvršuje za nje tudi inkaso in druga denarna opravila najkulantneje. IZPLAČILA v inozemstvu izredno ugodno in promptno.

Posojila vseh vrst pod najugodnejšimi pogoji. Brezplačna pojasnila in strokovnjaški nasveti v vseh denarnih prašanjih.

Štedilnik

kompletan, dobro ohranjen, velik, primeren za gostilno, se proda. Poizve se pri A. Koser, Celje, Marborska cesta št. 1. 1035 1

Franc Zangger

CELJE, špecerijska trgovina na deželo in drobno. 1286 52-52

Proda se stavbišče

v Dolgopoljski ulici v mestu Celje obsegajoče 1 oral in 290 sežnjev zemlje, pripravno za tovarno ali večje industrijsko podjetje. Naslov in cena pri gosp. Melhior Dolinar, Leskovec št. 4 pošta 1030 Celje. 2-2

Pisarniška moč

vešča slov. deloma tudi nem. stenografije ter strojepisja, išče primerno 1025 službo. Naslov v upravi. 2-2

Trgovina pohištva

MARIJA BAUMGARTNER

CELJE GOSPOSKA UL. 25. CELJE Zaloga lesenega in tapetniškega pohištva vseh slogov. Vedno bogato sortirana zaloga v različnih slogih. 156 50-53

Pridnega 988 3-3

pomočnika

ki bi bil tudi porabljen za skladišče, sprejme veletrgovina M. BERDAJS, Maribor. Hrana in stanovanje v hiši.

Pridnega

učenca

iz dobre hiše sprejme M. Berdajs, Maribor, trgovina z mešanim blagom in semen. Hrana in stanovanje v hiši.

Pridnega in krepkega

učenca

iz poštene hiše sprejme v trgovino z mešanim blagom Viktor Piliš, Žalec. Hrana in stanovanje v hiši. 1008 3-3

Obl. konc. posredovalnica za promet z realitetami 148 50-36
Anton P. Arzenšek
Celje, Kralja Petra cesta št. 22.
posreduje pri prodaji kakor tudi pri nakupu hiš, vil, graščin, zemljišč, industrij, podjetij itd. vestno in pod ugodnimi pogoji.

NATEČAJ.

Oddelek za socialno skrb, invalidski odsek pokrajinske uprave za Slovenijo, želi nabaviti za invalidske zavode:

120 kompletnih železnih (kovinastih) posteljnakov z žično mrežo,

120 tridelnih žimnic (360 komadov),

120 zglavnikov z žimo polnjenih,

4 kompletne naprave za spalnice, zdravniške instrumente in opremo za zdravniške sobe za 4 invalidske zavode,

desinfekcijske, odnosno razkuževalne naprave za 4 invalidske zavode, higijenične naprave za 4 invalidske zavode ter večje množine desinfekcijskih, odnosno razkuževalnih sredstev in sicer franco **Ljubljana**.

Pravilno kolkovane pismene ponudbe, (ki naj bodo tudi zapečateni) z vzorci vred, odnosno z ilustrovanimi ceniki, naj se pošljejo na gori omenjeni odsek Ljubljana, Št. Peterska vojašnica) najkasneje do 10. oktobra 1921.

V ponudbi je navesti v katerem roku (od dne naročila) se dobavi blaga.

Odsek si pridržuje pravico, da sprejme izmed vposlanih ponudb eno, ali pa tudi več.

Obenem s ponudbo je vposlati tudi potrdilo za položeno varščino, ki znaša 10% od skupnega nabavnega zneska.

Fakture se poravnajo najkasneje 14 dni potem, ko je bilo blago pravilno prevzeto. 1034 1-1

EDO HUBINY

MARICA HUBINY roj. BRINOVG

POROČENA

COMILSKO 28. sept. 1921. DUNAJ

Vabilo

XII. letni redni občni zbor
„Sloven. trg. društva v Celju“,
kateri se vrši v soboto,
dne 1. okt. 1921. ob 8 uri zvečer
v klubovi sobi hotela „Balkan“ v Celju.

VSPORED:

- 1.) Pozdrav predsednika.
- 2.) Poročilo tajnika.
- 3.) » blagajnika.
- 4.) » rač. pregledovalcev.
- 5.) » posredovalnice.
- 6.) Volitev predsednika in odbora.
- 7.) Prejemba pravil.
- 8.) Slučajnosti.

1-1 Celje, dne 30. septembra 1921.

Predsednik.

Ker za dne 17. 9. t. l. sklicani občni zbor ni bil sklepčen, sklepa le-ta pri vsakem številu.

Naznanilo!

Naznanjava slavnemu občinstvu, da sva kupila znano veletrgovino in posestvo Oskar-ja Reitter v Slovenigradcu, katero bova ravno v istih strokah vodila, kakor s specerijo, železnino, manufakturo in deželnimi pridelki naprej, ter se priporočava slavnemu občinstvu.

Oskar Reitter nasl. Brata KOPAČ.

Automobilna prometna d. d. v Ljubljani.

Poziv k subskripciji delnic.

Ministrstvo trgovine in industrije dovolilo je podpisanim bančnim zavodom z odlokom z dne 30. decembra 1920 št. 10. 148/20 ustanovitev delniške družbe pod imenom »Auto mobilna prometna d. d.« s sedežem v Ljubljani, ki ima predvsem namen vzdrževati avtomobilni promet križem Slovenije.

Družba je ustanovljena z osnovo delniško glavnico 2,000.000 K, ki se sme s sklepom občnega zbora zvišati na 10,000.000 K. Pri tem je stavilo omenjeno ministrstvo pogoj, da je z ozirom na občno koristnost podjetja dati delniško glavnico v javno subskripcijo.

V smislu tega odloka oddajemo v javno subskripcijo

do 25.000 delnic po K 400.— nominale.

Nominalni znesek se mora takoj pri subskripciji v gotovini popolnoma plačati. Vrhutega je plačati za stroške - zlasti za izdajo delnic - po 40 K za vsako delnico.

Subskripcija se vrši od 1. do 15. oktobra 1921.

Prijave sprejemajo: Jadranska banka, Ljubljanska kreditna banka, Slovenska eskomptna banka in vse njihove podružnice ter Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani.

Delnice bodo deležne čistega dobička od 1. januarja 1922 dalje ter so opremljene s kuponji za leto 1922.

Vsakemu subskribentu bodo izdajali zavodi potrdila v številu subskribiranih delnic in o celokupnem vplačanem znesku.

O dodelitvi delnic se bo subskribentom poročalo. Po dodelitvi delnic bodo prejeli subskribenti proti vrnitvi potrdila o subskribiranih delnicah začasno potrdilo o številu jim dodeljenih delnic oziroma povračilo vplačanih zneskov za subskribirane delnice, ki se jim ne bi dodelile. Delnice same bodo subskribenti prejeli pozneje proti izročitvi začasnega potrdila o dodeljenih delnicah.

V smislu § 12, pravil daje na občnem zboru vsakih 25 delnic po 1 glas.

Hkratu sklicujemo

ustanovni občni zbor

ki se vrši v četrtek, dne 27. oktobra 1921 ob 11. uri dopoldne. v prostorih centrale Jadranske banke v Ljubljani, Šelenburgova ulica 7, II. nadstropje s sledečim dnevnim redom:

- 1.) sklepanje o ustanovitvi delniške družbe in o končno veljavni ugotovitvi vsebine družbene pogodbe, kakor je le-ta od države odobrena;
- 2.) volitev članov upravnega sveta;
- 3.) volitev članov nadzorstva.

V LJUBLJANI, dne 30. septembra 1921.

1033 2-1

Jadranska banka. Ljubljanska kreditna banka. Slov. eskomptna banka. Kreditni zavod za trgov. in industrijo.

POSOJILNICA V CELJU

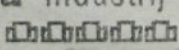
Ustanovljena
leta 1880.

v lastni
palači **NARODNI DOM**

Rezervni fond in vrednost
lastnih hiš čez K 7.000.000.

Eden najstarejših slovenskih denarnih zavodov.

Sprejema hranilne vloge na vložne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje najugodneje.

Daja posojila na menice, vknjižbe in v tekočem računu. **Otvorja** trgovske in obrtne kredite. **Financira** industrijska podjetja. **Obavlja** vse denarne transakcije, daje vsakovrstne informacije brezplačno.

Stanje hranilnih vlog čez K 45.000.000.

Registrov. kreditna in stavbena
zadruga z om. zav.
Prešernova ul. 15
Rezervni zaklad 126.000 K.

"LASTNI DOM"

Sprejema hranilne vloge in jih
obrestuje po
štiri in pol od sto (4 1/2 %)

Rentnino in invalidski davek plača zadruga, ne da bi ga vlagatelj zaračunala. 468-71 Hranilne vloge: 2.000.000 K

3 mizarske pomočnike

za pohištvo se pod ugodnimi pogoji
tako sprejme. Vprašati »mizarstvo s
strojnim obratom« Sv. Pavel-Prebold.
1010 4-4

Izurjen

delavec

za žaganje drv s cirkularno žago, se
pod ugodnimi pogoji sprejme. Vpraša
1029 se Ljubljanska cesta 14. 2-2

Trgovski pomočnik ali prodajalka

se sprejme takoj, ali s 1 nov.
v trgovino mešanega blaga pri Florjan
Gajšek-u v Loki pri Žusmu. Prednost
imajo starejši, pošteni z dobrimi spričevaji in da so dobri manufakturisti.
Hrana in stanovanje v hiši. Plača po
1028 dogovoru. 2-2

Carinsko posredovanje

izvršuje najtočneje in po zmernih cenah

„KOMPAS“

špedicijsko podjetje, informacijska pisarna
v Celju, Razlagova ulica št. 11.

Stavbeno in galanterijsko
kleparsivo
Ant. Jošta nast.

Franjo Dolžan

Celje, Kralja Petra cesta 8
se priporoča za izdelavo vsakovrstnih
stavbenih in galanterijskih del. Krtičje
streb. svornikov, popravila latih, us-
prava strelododov itd. Izvršitev točna,
Cene zmerno. Za izvršena dela se jamči.

Nagrobne spomenike

iz granita,
syenita,
marmorja

in drugega kamnja v najmodernejših oblikah in najfinejši izpeljavi dobite po najnižjih cenah pri
KAMNOSEŠKI INDUSTRIJSKI DRUŽBI v
Celju. 966 10-10

CENE ZMERNE!

Manufakturna in modna
TRGOVINA
KAROL PAJK

Celje, Kralja Petra c.
- se priporoča za -
mnogobrojni obisk
V zalogi vse nove so-
kolske potrebščine!

!POSTREŽBA TOČNA!

Auto delavnica

Gosposka ul. 16 Celje, Ljubljanska c.

Specijalna delavnica za popravila avtomobilov in precizijskih strojev. — Zaloga vseh vrst potrebščin 1575 kakor bencina, pneumatike, avto-olja itd. 52-40

Telef. št. 107.

Ant. Lečnik

urar in juvelir

CELJE Glavni trg 4, 55-37 (prej Pacchialfo).

Suhe gobe, laneno seme in druge deželne
pridelke kupuje po najvišji dnevni ceni
špecerijska trgovina

Celje • PETEK & DRUG • Celje

Oglejte si

manufakturno trgovino

J. KUDISZ

Celje - Gaberje št. 16, nasproti vojašnici prestolonaslednika Aleksandra
Priporoča se vsem odjemalcem: na drobno in debelo.

Dospela je velika množina inozemskega blaga po zelo nizkih cenah; na primer sukno za moške in ženske obleke, cefir, šifon in raznovrstno manufakturno blago.

SUKNO

pristno češko za moške in volneno za ženske obleke in razno manufakturno kupite radi direktnega importa po čudovito nizkih cenah samo v veletrgovini in razpošiljalnici
R. Stermecki, Celje.

Jadranska banka

Beograd, Dubrovnik, Kotor, Kranj,
Ljubljana, Maribor, Metković,

Celje

Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik,
Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Prevzema vse bančne poste
pod najugodnejšimi pogoji.

Sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro
in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Poslovne zveze z vsemi večji-
mi kraji v in in inozemstvu.